

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

М.С. Татар

(ініціали та прізвище)

«30» серпня 2022 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні системи та технології в обліку та оподаткуванні

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма «Облік і оподаткування»,

(найменування спеціалізації)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Розробник: Дегтярьова О.В., асистент

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри фінансів
обліку і оподаткування (№ 604)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2022 р.

Завідувач кафедри д.е.н, професор

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Калінеску Т.В.

(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів вищої освіти (ЗВО):

(підпис)

А. І. Бортнікова

(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Дегтярьова Ольга Вікторівна, асистент. Стаж науково-викладацької діяльності біл років. З 2016 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Фінанси;
- Фінансовий ринок;
- Бюджетна система;
- Інформаційні системи і технології в обліку та оподаткуванні.

Має 12 публікацій, з них 6 наукових та 3 навчально-методичного характеру, у тому числі 5 наукових праць у фахових наукових виданнях України. Напрями наукових досліджень: стратегування, прогнозування соціально-економічних показників, формування ефективних інструментів.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 7 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 56 годин, самостійної роботи здобувачів – 64 години.

Форми здобуття освіти:

Денна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – фінанси, фінансовий ринок, податки та фіскальна політика, страхування, контроль і ревізія.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) Вивченню дисципліни передують такі курси, як «Бухгалтерський облік», «Податкова система».

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надання знань з використання інформаційних систем та технологій для автоматизації роботи підрозділів, що займаються діяльністю з обліку та оподаткування.

Завдання: вивчення методів застосування інформаційних технологій в обліку і оподаткуванні, можливостей автоматизації обліково-податкової роботи та фінансово-економічних розрахунків.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми після опанування дисципліни здобувач набуде таких **компетентностей**.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

Очікувані програмні результати навчання (ПР):

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль №1 Основи створення і функціонування інформаційних систем і технологій. Облік оборотних і необоротних активів в умовах застосування інформаційних технологій

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема 1. Вступна лекція до дисципліни «Інформаційні системи та технології в обліку та оподаткуванні»

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичне заняття: «Ведення обліку декількох організацій в єдиній інформаційній базі, Облік «від документу», застосування типових операцій, Партийний облік, Складський облік».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

Предмет і задачі курсу «Інформаційні системи та технології в обліку та оподаткуванні». Місце дисципліни в підготовці бакалаврів з напрямку 07 «Управління і адміністрування». Порівняльний аналіз інформаційних систем України та Світу. Підключення інформаційної бази.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 3 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Інформаційні технології та їх класифікація. Організація облікового процесу в умовах застосування інформаційних технологій. Комп'ютерні інформаційні системи в аудиті

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичне заняття: «Інформаційні технології та їх класифікація. Організація облікового процесу в умовах застосування інформаційних технологій. Комп'ютерні інформаційні системи в аудиті».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

Інформаційні технології та їх класифікація. сукупність методів, виробничих і програмно-технологічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує збирання, зберігання, обробку, висновок і поширення інформації. Інформаційні технології призначені для зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів.

Організація облікового процесу в умовах застосування інформаційних технологій. Комп'ютерні інформаційні системи в аудиті. Можливості використання комп'ютерних інформаційних систем в аудиті.

Визначено суть комп'ютерного аудиту в системі обробки бухгалтерської інформації. Проаналізовано

Переваги та недоліки застосування інформаційних систем в аудиті. Зазначено причини, які зумовлюють використання аудиторських комп'ютерних засобів. Наведено особливості комп'ютерного аудиту.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Ведення обліку декількох організацій в єдиній інформаційній базі, Облік «від документу», застосування типових операцій, Партийний облік, Складський облік.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття: «Ведення обліку декількох організацій в єдиній інформаційній базі, Облік «від документу», застосування типових операцій».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

Ведення обліку декількох організацій в єдиній інформаційній базі, Облік «від документу», застосування типових операцій. Партийний облік. Складський облік. Управління грошовими потоками підприємства.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Партийний облік, Складський облік.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття: «Ведення обліку декількох організацій в єдиній інформаційній базі, Облік «від документу», застосування типових операцій, Партийний облік, Складський облік».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

Партийний облік, Складський облік. Відображення операцій інвентаризації матеріальних цінностей на складі будь-якого виду (склади оптові, роздрібні, неавтоматизовані торгові точки) з допомогою документа «Інвентаризація товарів на складі». Інвентаризація ТМЦ.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 6 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*
- Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Особливості автоматизації обліку і аудиту.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Тема 5. Облік торговельних операцій, Облік комісійної торгівлі.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичне заняття: «Облік торговельних операцій, Облік комісійної торгівлі».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

Облік торговельних операцій, Облік комісійної торгівлі. Находження товарів і послуг; документ «Авансовий звіт», Внутрішнє надходження товарів і продукції, «Переміщення товарів»; оприбуткування надлишків по результатах інвентаризації – «Оприбуткування товарів».

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Облік операцій з тарою, Облік банківських і касових операцій, Облік розрахунків з контрагентами

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичне заняття: «Облік операцій з тарою, Облік банківських і касових операцій, Облік розрахунків з контрагентами. ».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

Облік операцій з тарою, Облік банківських і касових операцій, Облік розрахунків з контрагентами. Облік операцій з давальницькою сировиною. Передача продукції замовнику і реалізація послуг по переробці Передача товарів з видом операції Передача продукції замовнику. Розрахунок фактичної собівартості

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Облік основних засобів, нематеріальних і малоцінних активів, Облік основного й допоміжного виробництва

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття: Облік основних засобів, нематеріальних і малоцінних активів, Облік основного й допоміжного виробництва».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

Облік основних засобів, нематеріальних і малоцінних активів, Облік основного й допоміжного виробництва. Звітність підсистеми. Регламентована звітність. Форми фінансової звітності; звітність в позабюджетні соціальні фонди; податкові декларації і розрахунки; форми статистики; різні довідники.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 13 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. Облік непрямих витрат, Облік напівфабрикатів, Облік ПДВ, Облік заробітної плати, кадровий облік.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичне заняття: «Облік непрямих витрат, Облік напівфабрикатів, Облік ПДВ, Облік заробітної плати, кадровий облік. ».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

Облік непрямих витрат. Облік напівфабрикатів. Облік ПДВ. Облік заробітної плати. Кадровий облік. Кадровий облік. Облік праці. Заробітна плата. Прийом на роботу. Кадрове переміщення. Звільнення. Розрахунок заробітної плати. Виплата з/п.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 15 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, доступ до Інтернету.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Передбачено навчальним планом виконання контрольної роботи – розрахункова робота.

6. Методи навчання

За джерелами придбання знань – словесні: лекція (вступна, традиційна, проблемна, з помилками), бесіда (евристична), диспут, дискусія, робота з

друкованими та інтернет-джерелами; наочні: ілюстрація, спостереження; практичні: лабораторна робота, курсовий проект.

За характером пізнавальної діяльності тих, хто навчається – інформаційно-репродуктивний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий.

За логікою пізнання – індуктивний, дедуктивний, аналогій, вивідних знань.

Методи перевірки й оцінки знань, умінь, навичок: спостереження, усне опитування, контрольні роботи, програмований контроль, тестування (традиційне та машинне).

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв’язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

1. Поточний контроль.
2. Модульний контроль. (Модульні контрольні роботи.)
3. Форма підсумкового контролю успішності навчання: іспит (письмово).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
<i>Змістовний модуль 1</i>			
Виконання завдань впродовж практичних занять	0...10	3	0...25
Модульний контроль	0...15	1	0...15
<i>Змістовний модуль 2</i>			
Виконання завдань впродовж практичних занять.	0...10	3	0...25
Модульний контроль	0...15	1	0...15
Розрахункова робота			0...20
<i>За семестр</i>			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Іспит проводиться письмово. Тест складається з 5 питань закритого типу (за правильну відповідь на одне питання здобувач отримує 4 бали) та 15 питань відкритого типу (максимальна кількість балів за відповідь на одне питання – 4) та 2 практичних завдань, правильне розв’язання кожного завдання оцінюється у 10 балів.

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати всі практичні заняття.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Знати особливості оподаткування фінансово-кредитних установ та вміти робити бухгалтерські проводки відносно обліку у фінансово-кредитних установах. Відпрацювати всі практичні заняття.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо особливості оподаткування фінансово-кредитних установ та вміти робити бухгалтерські проводки відносно обліку у фінансово-кредитних установах. Відпрацювати всі практичні заняття.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_themes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch_fld=&author_fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname_fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all_theme&theme_id=0&is_ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=2825>

11. Рекомендована література

Базова

1. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV/ Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.03 р. № 851-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
4. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.17 р. № 2155-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.
5. Положення про порядок розроблення, виробництва та експлуатації засобів криптографічного захисту інформації: Наказ Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України від 20.07.2007 р. № 141 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0862-07>.
6. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та план заходів щодо її реалізації, затверджені розпорядженням Кабінету міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>.
7. Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання у новому тисячолітті»: Декларація Організації Об'єднаних Націй від 12.12.2003 р. / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c57#Text.
8. Закон України “Про банки і банківську діяльність” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>;
9. Закон України “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>;
10. Постанова Правління Національного банку України від 28.09.2017 № 95 «Про затвердження Положення про організацію заходів із забезпечення інформаційної безпеки в банківській системі України») [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0095500-17>;
11. Інформаційні системи і технології в обліку. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України) Гончарук Я.А., Марушко Н.С., Лозницький Д.С., Воляник Г.М.- Львів. Магнолія 2006, 2014.- 400 с.(пер), укр
12. Лучко М. Р. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті: Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 252 с.
13. Попівняк Ю.М. Кібербезпека та захист бухгалтерських даних в

умовах застосування новітніх інформаційних технологій. Бізнес Інформ. 2019. № 8. С. 150-157. doi: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-8-150-157>.

14. Прикладні аспекти використання інформаційних систем в обліку й аудиті. ІВ Хлівна, ОА Бабушкін, ОВ Дегтярьова - Причорноморські економічні студії, 2018

15. Сусіденко В.Т. Інформаційні системи і технології в обліку – ЦУП. 2016. – 224 с.

16. Шквір, В. Д. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті [Текст]: підручник / В. Д. Шквір, А. Г. Загородній, О. С. Височан; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Національний університет "Львівська політехніка". – 2-ге вид, доопрац. і доповн. – Львів: Львівська політехніка, 2017. – 404 с.

Допоміжна

1. Арбузов С.Г. Банківська енциклопедія / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. – 504 с. – (Інституційні засади розвитку банківської системи України).

2. Боярко І. М. Ефективність фінансів державного сектору економіки в системі управління соціально-економічним розвитком України: моногр. / І. М. Боярко, Н. А. Дехтяр, О.В. Дейнека. – Суми: Унів. кн., 2012. – 165 с.

3. Лучик Г.М. Облік як система у формуванні інформаційної бази для управління [Текст] / Г.М. Лучик // Young Scientist. – 2014. – №10 (13). – С. 91 – 95.

4. Пушкар М.С. Ідеальна система обліку: концепція, архітектура, інформація [Текст] / М.С. Пушкар, М.Г. Чумаченко. – Тернопіль: Карт-бланш, 2011. – 336 с.

Інформаційні ресурси

1 Maxim Chuprunov Auditing and GRC Automation in SAP Springer-Verlag BerlinHeidelberg 2013, Riscomp GmbH Rothenthurm, Switzerland <http://www.springer.com/gp/>

2 SAP Learning Hub. (2021). Retrieved 21 November 2021, from <https://learninghub.sap.com/>

3 Intellect Technologies (2021). Retrieved 21 November 2021, from <https://www.youtube.com/watch?v=CypeCseLTZg>